

ONGEVRAAGD ADVIES

“borging medische en overige privacy van de burger in de uitvoering in het sociaal domein”

U werkt nu bijna een jaar binnen de context van de nieuwe wetten, te weten de Wmo 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet. Er zijn meer taken en verantwoordelijkheden naar u toegekomen. Dit betekent ook dat er gevallen zijn waarbij u, in het kader van indiceren en het al dan niet toekennen van voorzieningen, over meer privacygevoelige gegevens moet beschikken dan voorheen. Ook het aantal medische gegevens dat aan uw beslissingen ten grondslag ligt is substantieel toegenomen. Is deze wijziging bij de Wmo wellicht niet zo sterk, ten aanzien van de uitvoering van de Jeugdwet geldt dit zeker.

Voor wat betreft het omgaan met privacygevoelige gegevens, waarbij medische gegevens bovendien geormerkt worden als “bijzondere gegevens” volgens de privacywetgeving, bent u als gemeente verantwoordelijk daar waar deze gebruikt worden in de uitvoering. Gebruikt door gemeente-ambtenaren, maar ook door partijen (meest zorgverleners) die in uw opdracht activiteiten verrichten.

Bij aanbestedingen in het kader van de Wmo en de Jeugdwet hebben opdrachtnemende zorgverleners, voor zo ver ons bekend, moeten aangeven of zij intern ten aanzien van privacy-bescherming hun zaken op orde hebben. Zij worden ook langs andere weg getoetst.

Bij ons rijst allereerst de vraag in hoeverre u bij de recente evaluatie ook bent nagegaan of de interne regels goed worden nageleefd. Ontvangt u ook op dit vlak verantwoordingsgegevens? Zijn er de afgelopen periode ooit klachten op dit vlak bij u binnengekomen? Zo ja, van welke aard en wat heeft u daarmee gedaan?

In hoeverre de werkwijze van de gemeente zelf op orde is en waar nodig is aangepast aan de gewijzigde omstandigheden, is ons onbekend. In den lande is er veel negatieve berichtgeving. Binnen Zeewolde hebben we slechts een incidenteel signaal opgevangen. Echter, “voorkomen is beter dan genezen”.

Wij zouden dan ook graag geïnformeerd worden over de werkwijze ten aanzien van het omgaan met privacygevoelige gegevens, en medische gegevens in het bijzonder, bij de uitvoering van de genoemde wetten.

Voor de **Wmo** heeft u in het verleden bij complexere casuïstiek gewerkt met externe medische partijen die indicatiestellingen konden afgeven en werd er van u niet vaak directe bemoeienis met de medische details gevraagd. Bij de huidige nieuwe werkwijze met “het keukentafelgesprek” kan het echter gemakkelijker voorkomen dat daar gewild, maar ook ongewild, medische gegevens op tafel komen en daarmee eventueel in dossiers, die dáár niet thuis horen. Ambtenaren hebben hun ambtsgeheim, maar dit reikt niet zonder meer tot en met medische gegevens.

- a) *Is er een intern protocol ten aanzien van het omgaan met privacygevoelige gegevens voor de Wmo-consulenten met daarbij een specifieke paragraaf voor wat betreft medische gegevens (bijvoorbeeld: sluit een medewerker zijn computer af als deze de werkplek verlaat, terwijl deze persoonsgegevens verwerkt)?*
- b) *Hoe worden medische gegevens die bij de gemeente komen gearhiveerd, bewaakt e.d.?*
- c) *In hoeverre krijgt de burger standaard informatie hoe er met zijn gegevens wordt omgegaan?*

De volgende vragen spitsen we meer toe op **de Jeugdwet**, hoewel de aspecten die we nu aan de orde stellen ook bij de uitvoering van de Wmo kunnen (gaan) spelen als hier met een soort Ondersteuningshuisconstructie gewerkt gaat worden.

- *Hoe is de privacy geborgd bij uitwisseling van gegevens in het expertteam?*
- *Wordt er proportioneel gewerkt bij het stellen van vragen aan de voorkant?*
- *Houdt men rekening met het feit dat een medisch dossier niet in algemene zin mag worden opgevraagd, maar dat aan de hand van het probleem dat er is, de ene expert aan de ander gerichte vragen dient te stellen? De cliënt moet uiteraard om toestemming gevraagd worden, maar moet dan weten waarvoor toestemming gegeven wordt en bekend zijn met de probleemstelling en de inhoud van de vragen.*
- *Wordt de cliënt/ouder/verantwoordelijke geïnformeerd over de wijze hoe met de informatie wordt omgegaan?*
- *Is er een protocol voor het uitwisselen van de gegevens en de wijze waarop?*
- *Is er een beveiligde manier van onderling digitaal (schriftelijk) communiceren, bijvoorbeeld via een encrypted programma? Per 1 januari 2016 is de privacy fors aangescherpt voor wat betreft het voorkomen van 'datalekken'. De maximale boete is uitgebreid van ca. € 4.500,- naar € 800.000,-. Dit zegt iets over het belang.*

Ook op het gebied van **de Participatiewet** zal zorgvuldig gewerkt moeten worden. Zeker nu de gemeente meer verantwoordelijkheid heeft gekregen ten aanzien van de re-integratie, zal ze ook vaker met medische belemmeringen geconfronteerd worden. En daar waar complexe problematiek speelt, zal er goed gekeken moeten worden of men niet onterecht informatie die is verzameld voor de ene wet, zonder toestemming raadpleegt bij uitvoering van de andere wet. Bijvoorbeeld, gegevens van Suwinet zijn niet voor de Jeugdwet of Wmo en omgekeerd.

Is ook in de uitvoering van de Participatiewet de (medische) privacy op de juiste wijze geborgd? Kunt u ons kort aangeven hoe dit hier is geregeld?

Er komt veel op u af, dat geeft veel verantwoordelijkheid, maar ontslaat u niet van zorgvuldigheid. Het bovenstaande is niet uitputtend op dit terrein; vernietiging, bewaartermijnen e.d. worden niet eens genoemd.

Wij zouden graag geïnformeerd worden wat er inmiddels ten aanzien van de uitvoering is geregeld en uitgebreid ten opzichte van al bestaande regelingen in het vóórtransitietijdperk. In wezen betreft onze zorg de volgende uitvoeringsniveaus ten aanzien van het werk van gemeenteambtenaren en medewerkers die direct in opdracht van de gemeente werken:

- *Is op het niveau van het uitwisselen van privacygevoelige gegevens, voldoende beveiliging van systemen gewaarborgd, met extra aandacht voor medische gegevens?*
- *Is op het niveau van het bewerken en bewaren van (medische) gegevens voldoende geregeld?*
- *Voor wat betreft het niveau van de medewerkers die omgaan met individuele cliënten, gaan de medewerkers zelf te werk conform de regelgeving bij uitvragen en verzamelen van (medische) gegevens bij indiceren en toekennen? Daarbij wordt onder andere gedacht aan proportionaliteit en op de juiste wijze informatie opvragen en uitwisselen.*
- *Is de voorlichting aan burgers op het moment dat zij met de gemeente van doen hebben in het kader van de Wmo, de Jeugdwet en/of de Participatiewet voldoende op orde betreffende de omgang met medische en privacygevoelige gegevens?*
- *Is er voldoende geborgd op het gebied van controle en verantwoording?*
- *Kent de gemeente een jaarlijkse verantwoordingsrapportage op dit vlak?*

Graag vernemen wij van u de stand van zaken op dit terrein, waarbij onze vragen met name zijn terug te vinden in de cursief gedrukte teksten.

Zeewolde, 3 mei 2016

D. van Klaarbergen, voorzitter